

Reguliere Grootloge van België

DE TRADITIONELE EN UNIVERSELE VRIJMETSELARIJ

*Voor wie?
Wat?
Hoe?*

Reguliere Grootloge van België

DE TRADITIONELE EN UNIVERSELE VRIJMETSELARIJ

Voor wie?

Wat?

Hoe?

Hoe leest u deze brochure?

De inhoud van deze brochure is opgebouwd rond tien fundamentele vragen over de vrijmetselarij. De vragen zijn onderverdeeld in twee hoofdstukken: enerzijds de principes en anderzijds de geschiedenis en de organisatie.

U kunt de tien vragen in de voorgestelde volgorde bekijken of in willekeurige volgorde ... afhankelijk van wat u graag wilt weten. Ons doel is u zo veel mogelijk informatie te geven, zonder daarbij volledigheid na te streven (wat overigens een onmogelijke opdracht zou zijn).

Beschouw wat volgt als een soort inleiding. Geen enkel boek of reportage – hoe degelijk die ook is gemaakt – is in staat om de plaats in te nemen van een ervaring die men zelf opdoet. Alleen door de vrijmetselarij op een bewuste manier te beleven, wordt men een echte vrijmetselaar. En dat vergt geduld en doorzettingsvermogen.

In het hoofdstuk over de principes gaan we dieper in op de inhoud van de traditionele maçonnieke denkwereld, de waarden en de (vele) uitdagingen die zij aan de hedendaagse mens stelt.

Het hoofdstuk dat aan de geschiedenis en de organisatie is gewijd, heeft hoofdzakelijk betrekking op de traditionele vrijmetselarij die als de oorspronkelijke vrijmetselarij wordt beschouwd.

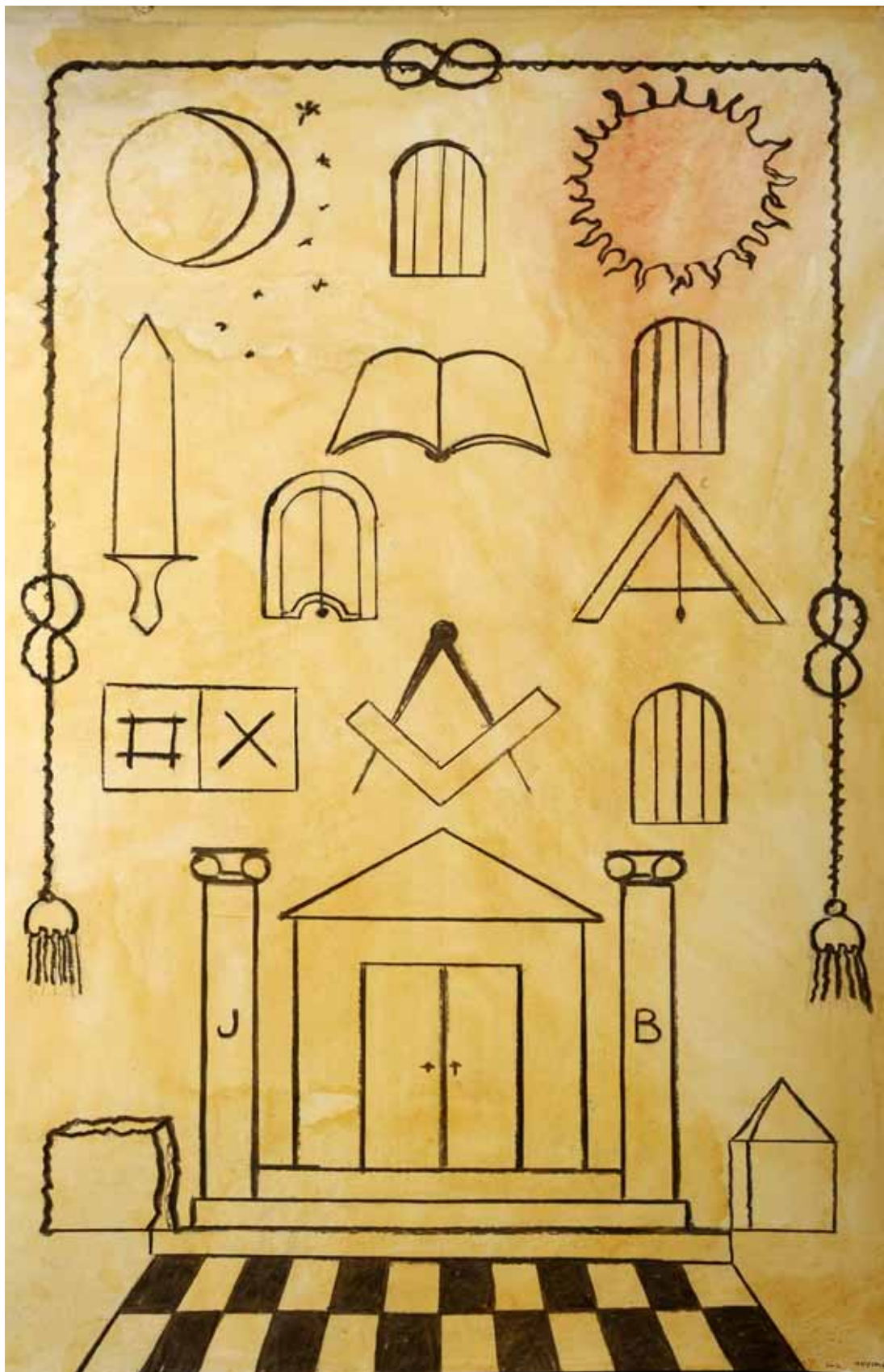
Aangezien de vragen niet worden behandeld op basis van een puur logische volgorde, is het mogelijk dat bepaalde thema's op verschillende plaatsen in de tekst terugkomen. Op die manier worden de specifieke aspecten van de maçonnieke denkwereld vanuit verschillende hoeken bekeken. De informatie in de kaderteksten dient als aanvulling en duiding voor een aantal thema's die in de antwoorden aan bod komen.

We schuwen het gebruik niet van bepaalde termen uit het maçonnieke jargon. Dat toont immers de relevantie ervan doorheen de eeuwen aan. De beknopte woordenlijst achteraan in deze brochure en de uitleg in de voetnoten helpen u om het vrijmetselaarsjargon te begrijpen.

Belangrijk: op de volgende bladzijden gebruiken we zowel de term "vrijmetselarij" als de term "traditionele vrijmetselarij". Met die laatste term duiden we de Traditionele en Reguliere Vrijmetselarij aan, zoals die oorspronkelijk is ontstaan en zoals die door de leden van de Reguliere Grootloge van België (RGLB) wordt beleefd en beoefend.

INHOUDSTAFEL

<i>De traditionele vrijmetselarij in het kort</i>	7
De vrijmetselarij: principes	9
Wat is vrijmetselarij?	9
Wat heeft de mens aan de vrijmetselarij?	13
Hoe kan de vrijmetselarij van een goed mens een nog betere maken?	17
Tot wie richt de vrijmetselarij zich?	21
Welke zijn de basisregels en -principes van de traditionele vrijmetselarij?	23
De vrijmetselarij: geschiedenis en organisatie	27
Wat is de oorsprong en de geschiedenis van de vrijmetselarij?	27
Wat stelt de traditionele vrijmetselarij voor in de wereld?	31
Hoe is de huidige vrijmetselarij in België georganiseerd?	34
Hoe wordt men lid van de Reguliere Grootloge van België?	39
Het hart op de juiste plaats en rechtgeaard	39
Woordenlijst	43

De traditionele vrijmetselarij in het kort...

De traditionele vrijmetselarij is een initiatieke orde. Sinds de officiële oprichting in Londen in 1717 is de essentie van haar project in een paar woorden te vatten: van een goed mens een nog beter mens maken. Voor een vrijmetselaar is dit een levenswerk en het resultaat van een persoonlijke en vrije zoektocht. Voor de maçonnieke Orde is dit een permanente uitdaging die al eeuwen blijvend actueel is.

De traditionele vrijmetselaars zijn ervan overtuigd dat de mens actief aan een betere wereld kan bijdragen door zelf een betere mens te worden. Om dat doel te bereiken, kiezen zij voor de weg van reflectie en meditatie over symboliek. Met meer dan 2,5 miljoen leden over de hele wereld is net dit eigen aan de maçonnieke denkwereld en onderscheidt zij zich in dat opzicht van alle andere te bewandelen paden.

De traditionele vrijmetselarij wordt in ons land vertegenwoordigd door de Reguliere Grootloge van België (RGLB) en bevestigt het bestaan van een Opperwezen dat alle vrijmetselaars in de wereld erkennen als de “Opperbouwmeester van het Heelal” en waar zij in alle vrijheid een eigen invulling aan geven.

Vrijmetselaars respecteren elke religieuze overtuiging. Bovenal beschouwen zij het zichzelf ter discussie stellen als een essentiële stap in hun zoektocht naar de zin van het leven.

Tijdens hun vergaderingen onthouden vrijmetselaars zich van elke discussie over politiek, religie of maatschappij. De geschiedenis heeft ons immers geleerd dat dergelijke discussies eerder leiden tot verdeeldheid dan dat ze mensen verenigen. Er bestaan overigens meer dan genoeg verenigingen en plaatsen waar die discussies kunnen worden gevoerd.

Reflectie en onderzoek naar symboliek, maar ook broederschap, erkenning en respect voor de andere, luisterbereidheid, edelmoedigheid, gezelligheid en liefde voor het leven zijn enkele van de essentiële waarden die voor de leden van de RGLB van groot belang zijn en die zij met anderen willen delen.

Indien u hierover (iets) meer wenst te weten, neem dan even de tijd om het vervolg te lezen¹...

---

¹ Weet dat in de vrijmetselarij de tijd die voorbijgaat, niet belangrijk is...

De vrijmetselarij : principes

Wat is vrijmetselarij²?

Een initiatieke orde ...

De vrijmetselarij wordt omschreven als een initiatieke Orde. De “initiatie” (of inwijding) verwijst naar een universele en eeuwenoude praktijk die bestaat uit een persoonlijk en geleidelijk leerproces dat door andere ingewijden en via een beproefde methodiek³ wordt doorgegeven.

De vrijmetselarij wordt gekenmerkt door het constant naleven van een aantal basisregels⁴ die al gedurende enkele eeuwen haar werkterrein afbakenen. Om die reden wordt zij ook traditionele en “reguliere” vrijmetselarij genoemd.

De continuïteit en de stabiliteit van de vrijmetselaarsstructuren zijn belangrijke troeven in een snel veranderende wereld die onderhevig is aan een steeds grotere druk en die soms met ernstige schokgolven wordt geconfronteerd.

... diep verankerd in het huidige tijdsgewricht ...

De vrijmetselarij houdt zich niet bezig met materiële en politieke gebeurtenissen die inherent deel uitmaken van de geschiedenis. Zij is ook wars van modetrends en tijdelijke hypes.

De vrijmetselarij blijft authentiek in haar fundamentele regels en doelstellingen. Dat belet ons echter niet om in het heden te leven en toch de instrumenten te gebruiken die de vrijmetselarij aanreikt. Hoewel de vrijmetselarij elementen uit het verleden gebruikt, kijkt zij toch resoluut naar de toekomst! Net zoals de boom vanuit de wortel groeit, zo ook houdt de vrijmetselarij de traditie in ere om de mensen te vervolmaken.

De vrijmetselaar is dus niet wereldvreemd en staat niet onverschillig tegenover de maatschappelijke realiteit waarin hij actief is.

---

². We herhalen nog eens dat in deze brochure met de term “vrijmetselarij” de Traditionele en Reguliere Vrijmetselarij wordt bedoeld zoals die door de RGLB wordt beoefend.

³. Zie p.17: “Hoe kan de vrijmetselarij van een goed mens een nog betere maken?”

⁴. Deze basisregels hebben een naam in de vrijmetselarij. Het zijn de “landmarks”. U vindt de definitie ervan in de woordenlijst achteraan deze brochure.

Via het geleidelijke leerproces, gebaseerd op een drie eeuwen oude traditie, streeft de vrijmetselarij er in deze 21ste eeuw naar om haar doelstellingen te bereiken en de mens spiritueel en moreel te verheffen.

Dat brengt ons bij het centrale begrip van het werken aan jezelf als bron van zelfontplooiing, hetgeen een directe en persoonlijke betrokkenheid impliceert: ken jezelf.

Wat betekent traditie voor een vrijmetselaar?

Voor een traditionele en reguliere vrijmetselaar betekent traditie de optelsom van de vragen die hij zich stelt, de bezorgdheid die hij koestert, de verwachtingen die hij heeft en de waarden die van generatie op generatie worden overgedragen en die het spirituele patrimonium van de mensheid uitmaken.

Dit proces is cumulatief want – in tegenstelling tot wat algemeen wordt aangenomen – is onze traditie niet iets wat vastligt, maar wel iets dat in de loop der tijden ontstaat en groeit. In dat verband zei Antoine de Saint-Exupéry dat “wij de traditie van onze voorouders niet erven, maar dat wij die doorgeven aan onze nakomelingen”.

De individuele vervolmaking van de vrijmetselaar heeft ook als doel de maatschappij te laten vooruitgaan. Zonder zelf direct in te grijpen in de maatschappij, wil de vrijmetselarij via de uitstraling van haar leden haar steentje daartoe bijdragen.

Een initiatieke overdracht

De vrijmetselarij verzekert de initiatieke overdracht van een in essentie esoterische traditie. Artikel 1 van de Constitutie van de RGLB zegt het als volgt:

De vrijmetselarij bevestigt het bestaan van God, Opperwezen, dat zij aanduidt met de naam Opperbouwmeester van het Heelal. Zij eist van al haar leden dat zij deze bevestiging aannemen. Deze eis is absoluut en kan niet het voorwerp uitmaken van enig compromis of voorbehoud. De vrijmetselarij definieert het Opperwezen niet en laat eenieder de absolute vrijheid om zich er een opvatting over te vormen.

Wat moeten we nu verstaan onder de term “initiatie”? Het gaat vooral over het “op weg zetten”, het leiden naar een nieuw vertrekpunt. Initiëren betekent in dit opzicht de mens toegang verlenen tot een spiritueel avontuur. Hem ertoe aanzetten om via de lange weg van de zelfarbeid zijn innerlijke krachten te ontdekken en te gebruiken. Daarbij speelt de symboliek een betekenisvolle rol.

De maçonnieke initiatie⁵ is in essentie spiritueel en leidt tot het stellen van een hele reeks vragen en bedenkingen over zichzelf en de wereld (zie bovenstaande kadertekst over de initiatieke overdracht).

Het aanvaarden van deze metafysische evidentie vormt in het begin de basis voor een initiatie die – als ze oprecht en volledig wil zijn – voor elke kandidaat-vrijmetselaar uitmondt in een persoonlijke verbintenis die vrij, bewust en ongedwongen wordt aangegaan.

Het afwijzen van dit uitgangspunt – hoe achtenswaardig dat ook moge zijn - is echter onverenigbaar met de fundamenteen zelf van de logearbeid zoals die oorspronkelijk is opgevat. Het zou een eventuele kandidaatstelling als “traditionele en reguliere” vrijmetselaar⁶ onmogelijk maken als - van bij het begin - zou blijken dat de vrijmetselarij iets is wat niet bij de kandidaat past.

Symbolisch onderricht⁷

De definitie en het doel van de RGLB worden beschreven in artikel 2 van de Constitutie. De vrijmetselarij is een inwijdingsgenootschap dat door zijn symbolisch onderricht de mens geestelijk en moreel verheft en aldus bijdraagt tot de vervolmaking van de mensheid door de toepassing van een ideaal van vrede, liefde en broederlijkheid.

Het feit dat een Opperwezen niet als dusdanig wordt gedefinieerd, biedt de vrijmetselaar in zijn zoektocht een onmetelijke vrijheid.

Alle traditionele en reguliere maçonnieke obediënties in de wereld die elkaar erkennen, baseren zich op dit uitgangspunt om zich persoonlijk te vervolmaken.

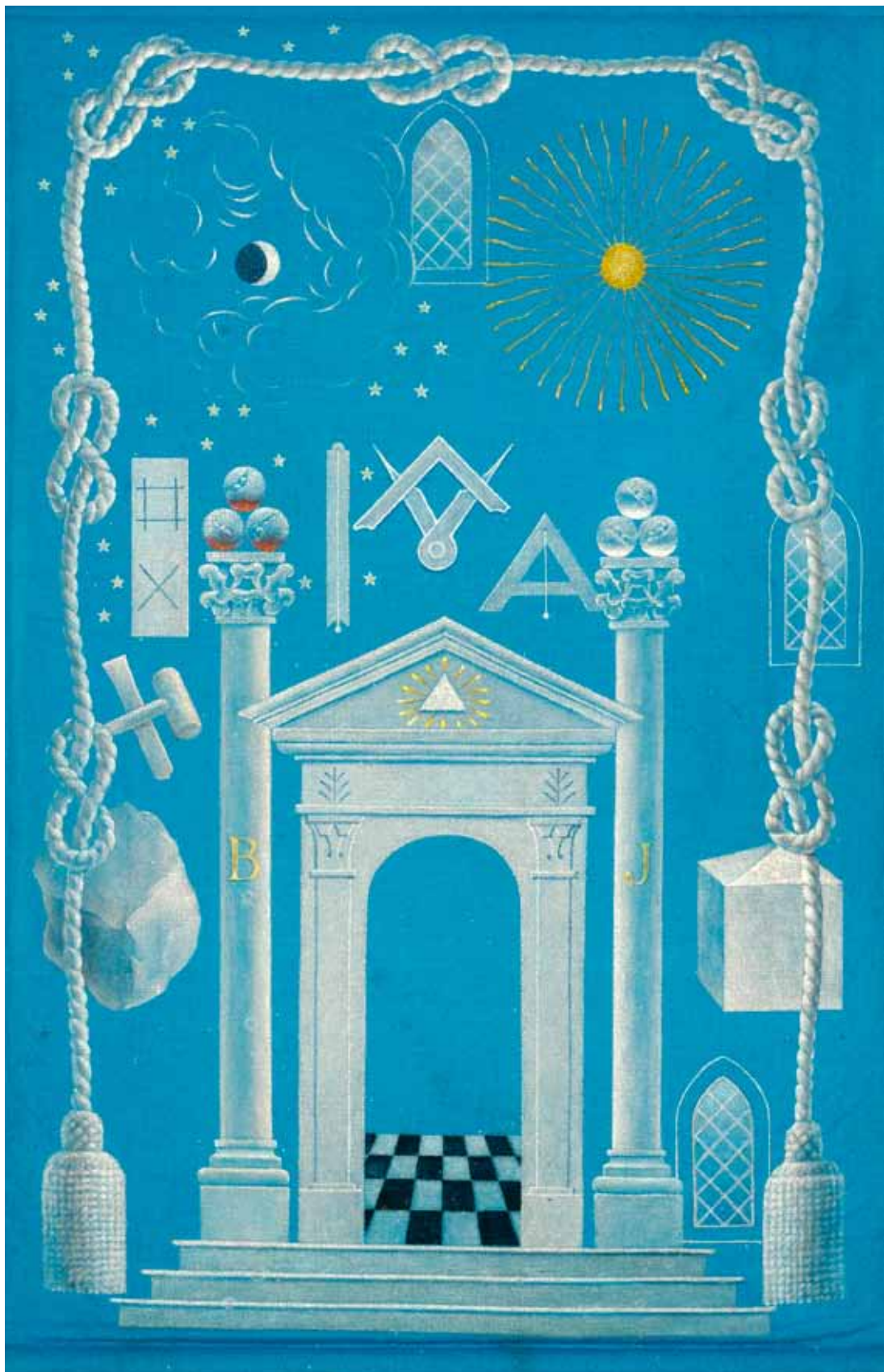
De perfectie die de vrijmetselaar nastreeft, is een ideaal dat hij niet binnen een bepaalde termijn moet halen. Hij weet dat niet het perspectief om zijn uiteindelijke doel te bereiken belangrijk is, maar wel de weg ernaartoe.

---

⁵. Zie definitie van deze term in de woordenlijst.

⁶. Zoals beoefend door de vrijmetselaars van de RGLB in België.

⁷. Zie ook kadertekst “Wat betekent het pad van de symboliek?” p.18.

Wat heeft de mens aan de vrijmetselarij?

De rijkdom van een gestage zoektocht...

We herhalen het nog eens: de vrijmetselarij heeft als enig doel om van de goede mens een nog betere te maken...

De vrijmetselarij geeft zin aan het bestaan van wie zoekende is. Zij biedt een waaier van onbeperkte mogelijkheden. Anders gesteld: de vrijmetselarij geeft rust in het hoofd van de hedendaagse mens die op zoek is naar een beter persoonlijk leven of zelfs naar een nieuw bestaan. Deze gestage zoektocht reikt de sleutels aan voor een echte ethiek die gebaseerd is op betere zelfkennis, kennis van de andere en van de wereld waarin we leven.

Als kleine schakel in een lange ketting zou de mens zonder de vrijmetselarij er helemaal alleen voor staan om zin aan zijn bestaan te geven. In wat vrijmetselaars de “Koninklijke Kunst” noemen, vindt hij de kracht om aan zijn persoonlijke vervolmaking te werken, zowel op menselijk als op spiritueel vlak.

De vrijmetselarij reikt de mens een aantal denksporen aan over metafysische mysteries en over de fundamentele levensvragen die hij zich stelt.

Zij biedt de mens ook de mogelijkheid om zich te verheffen tot een hoger niveau van zelfvervolmaking.

De vrijmetselarij focust op de universele menselijke en morele waarden en begeleidt de vrijmetselaar in de verwezenlijking ervan.

Zij helpt hem bewust te worden van het feit dat hij een persoonlijk engagement moet opnemen voor een betere samenleving en dat hij daar een actieve bijdrage moet aan leveren.

In de oorspronkelijke visie van de vrijmetselarij gaat het vooral om de ondersteuning van de mens die zich wenst te vervolmaken. Op zijn beurt zorgt hij dan weer voor een betere samenleving (en niet omgekeerd). In dat opzicht houdt de vrijmetselarij zich als instelling ook niet bezig met maatschappelijke problemen en conflicten en vermijdt zij stelling te nemen in welke profane kwesties dan ook. De vrijmetselarij wil dan ook helemaal niet tussenkomen in politieke twisten, wenst de sociale of morele orde niet te manipuleren en wil al helemaal niet mensen aan de macht brengen die een of ander plan voor ogen hebben. Integendeel, de vrijmetselarij heeft juist als doel om zo goed mogelijk haar rol als inwijdingsgenootschap te spelen en haar leden te ondersteunen via ritualen en symbolen. Zij zet haar leden aan om via de weg van de initiatie te werken aan hun persoonlijke morele vooruitgang.

De vrijmetselaar neemt als individu deel aan een gemeenschappelijke reflectie over de zin van het leven en de morele en culturele aspecten ervan: bijvoorbeeld door de studie van de historiek van een of ander aspect van het menselijk denken.

Het perspectief van persoonlijke vervolmaking...

De vrijmetselarij stimuleert de persoonlijke vervolmaking die een continu proces in tijd en ruimte is en gebaseerd op de middelen en waarden die van de ene op de andere generatie worden overgedragen. De fundamenteen ervan gaan terug tot een ver verleden dat de moderne vrijmetselaar wil bestendigen door zelf verdere vooruitgang te maken.

Eerst de mens en daarna de samenleving verbeteren.

De vrijmetselarij is geen doel op zich! Meer en meer mensen willen hun steentje bijdragen aan de maatschappelijke ontwikkeling. Hun houding is ingegeven door de wens om iets extra's te doen. Zij voelen de plicht en hebben de wil om hun verantwoordelijkheid ten opzichte van de samenleving op te nemen.

De traditionele vrijmetselarij biedt haar leden de mogelijkheid om zich te vervolmaken, om dat te veruitwendigen en bijgevolg de samenleving positief te beïnvloeden (en niet omgekeerd). Hierbij staan de begrippen altruïsme, liefdadigheid en broederlijkheid centraal, alsook de bekommernis om de toekomstige generaties.

Dit collectieve en maatschappelijke aspect wordt bovendien op een discrete manier in de praktijk gebracht door o.a. liefdadigheidsacties ten voordele van instellingen of mensen die in hoge nood verkeren, zowel in eigen land als daarbuiten.

Door het gemeenschappelijk aspect van deze houding en het feit dat wereldwijd de Reguliere Maçonnieke Obediënties (die de overgrote meerderheid uitmaken) elkaar erkennen en er daardoor tal van onderlinge contacten zijn, krijgt de vrijmetselarij een internationale dimensie.

Dit vervolmakingsproces hangt nauw samen met de idee van altruïsme, liefdadigheid en broederlijkheid en gebeurt in de sacrale rust van de logearbeid, ver van de stress en de beslommeringen van het dagelijkse leven.

De vrijmetselaar schept vreugde in en is trots op zijn deelname aan de “Koninklijke Kunst”⁸ omwille van de erkenning door zijn gelijken als onderdeel van een geheel dat tijd en ruimte weerstaat.

De voldoening en het gevoel van moreel welzijn die de vrijmetselaar bij zijn persoonlijk vervolmakingsproces ervaart, staan garant voor zijn blijvend lidmaatschap.

---

⁸. Zie definitie in de woordenlijst.

schap van de vrijmetselarij. Hij is echter vrij om er op elk moment een punt achter te zetten op voorwaarde dat hij de beloofde discretie⁹ in acht neemt.

Wat is de positie van de vrijmetselarij ten opzichte van religie?

De traditionele vrijmetselarij legt geen mystiek op aan haar leden, maar verhindert evenwel niet de mystieke interpretatie van ritualen. Zij wil evenmin in de plaats treden van een godsdienst. Haar ideaal is dat ieder lid – dankzij zijn initiatie – zijn persoonlijke spirituele zoektocht (en dat kan zelfs zijn religie zijn) intenser beleeft.

Het spreekt voor zich dat de authentieke vrijmetselarij geen antireligieuze bedoelingen mag hebben, in tegenstelling tot wat een hoop clichés mogen beweren. De vrijmetselarij biedt haar leden de totale geestesvrijheid en geeft eenieder de mogelijkheid om vrij te interpreteren en te bepalen wat voor hem de Opperbouwmeester van het Heelal is. De vrijmetselarij staat voor elementaire wijsheid en openheid. De verschillende woorden of begrippen die de Godheid aanduiden, kunnen immers de meest diverse ideeën en beelden oproepen en zijn afhankelijk van individuele concepten, die soms volledig intuïtief zijn en nauwelijks onder woorden kunnen worden gebracht. Andere zijn dan weer gebaseerd op een duidelijk, geëngageerd en waarachtig beleefd geloof.

De authentieke vrijmetselarij is wel degelijk een initiatieke Orde¹⁰ en geen religie, noch een surrogaat ervoor. Zij heeft geen credo, kondigt geen openbaringen aan, is niet dogmatisch en kent geen spirituele leiders. Er bestaat ook geen hiërarchie in de structuur van de loges, die eigenlijk werkplaatsen zijn waarvan de organisatie berust bij de eigen leden, die respecteren wat er in de Constitutie van de Obediëntie¹¹ staat.

⁹. Hier onderscheidt de vrijmetselarij zich duidelijk van een sekte! Het is moeilijk toe te treden tot de vrijmetselarij en makkelijk om ermee te stoppen. Bij een sekte is dat precies het omgekeerde!

¹⁰. Zie woordenlijst.

¹¹. Zie woordenlijst.

Hoe kan de vrijmetselarij van een goed mens een nog betere maken?

Via het pad van de symboliek...

Als we ervan uitgaan dat iedereen vervolmaakbaar is, biedt de vrijmetselarij een toegankelijke methode voor de zoekende mens die de oprechte wens en sterke wil heeft om zich te vervolmaken. Deze methode berust in essentie op de praktijk van de symboliek¹² en de rituelen, die hun inspiratie vinden in de vroegere bouwgielen.

Op deze weg die we gerust “spiritueel” kunnen noemen, wordt de zoekende mens aangemoedigd om zijn eigen mogelijkheden te ontdekken en te gebruiken. Dat gebeurt via de lange weg van de arbeid aan zichzelf en met de hulp van de maçonnieke ritus¹³.

De vrijmetselarij zet eenieder die zij initieert aan om aan zichzelf te werken en vermijdt in de mate van het mogelijke overdracht van vooraf vastgestelde kennis (van welke aard dan ook).

De persoonlijke arbeid van de vrijmetselaar wordt aangevuld met gemeenschappelijke (interactieve) activiteiten die in een sfeer van warme broederlijkheid verlopen. De zittingen zijn gebaseerd op referentiegescriften waarbij verschillende graden worden doorlopen tijdens rituele plechtigheden¹⁴.

De arbeid van de vrijmetselaar bestaat erin de eigen “ruwe steen” (zichzelf dus) zodanig te bewerken dat die perfect in de werkplaats past.

... en beproefde rituelen

De rituelen ondersteunen het verhaal dat wordt verteld. Zij zijn een uitnodiging tot reflectie en tevens een leidraad en een richtpunt. Zij bieden tal van mogelijkheden om de verhalen en symbolen te interpreteren, te actualiseren en in de toekomst te projecteren. Op basis hiervan reflecteert men over zichzelf en over de wereld om ons heen.

De kandidaat-vrijmetselaar wordt door de rituelen zelf en de symbolen die daarmee samenhangen, aangespoord om zich te bevrijden van psychologische, ideologische en andere belemmeringen. Op die manier tekent zich het perspectief af naar spirituele zelfverwezenlijking.

Rituelen verbinden de gemeenschap die ze uitvoert, maar bovenal stimuleren ze in elk individu een dusdanige affectieve drang dat de krachten van het onderbewustzijn vrijkomen.

---

¹² Zie kadertekst p.18.

¹³ Zie definitie in de woordenlijst.

De initiatie overbrugt een mensenleven. Ritueel en symboliek blijven de geïnitieerde inspireren zolang hij zichzelf wenst te overtreffen.

Bovengenoemde methode impliceert gewetensvrijheid en het vrije denken. Zij doet geen afbreuk aan het respect voor de universele menselijke en morele waarden waarvoor zij staat.

De methode is gebaseerd op een niet-dwingend instrumentarium op het vlak van reflectie en zelfontplooiing, aangereikt door de symboliek. Zij gaat uit van een persoonlijke discipline, respect voor derden, erkenning van andermans rechten en aanvaarding van onderlinge verschillen.

Wat betekent het pad van de symboliek?

*Het begrip symboliek definiëren gaat misschien het makkelijkst via zijn (Griekse) etymologische verklaring. De term symbool is afgeleid van het Griekse werkwoord *symballein* dat verenigen, samenbrengen betekent. Een symbool is dus een teken van verbondenheid en hereniging, in tegenstelling tot het woorden “*symballein*”, “*diaballein*” en “*diable*” met aanhalingstekenen (waar ook het Franse woord *diable* van is afgeleid).*

Symbolen zorgen er inderdaad voor dat de menselijke geest openstaat voor de metafysische dimensie van het zijn. Zij stellen de mens in staat om in zijn verbeeldingswereld binnen te treden. Zij kunnen hem in contact brengen met zijn onderbewustzijn door de suggestieve kracht en het verdiepingsvermogen die zij in zich dragen. Op die manier kan de symboliek de mens helpen zichzelf “terug te vinden”.

Symbolen kunnen een voorwerp, een woord, een gebaar of een beeld zijn, die het mogelijk maken een idee of een concept op te roepen dat niet direct zichtbaar en daardoor juist voor persoonlijke interpretatie vatbaar is, afhankelijk van de culturele context van het individu en van wat hij heeft meegemaakt. Het grote voordeel van symbolen is dat zij in staat zijn om op een vrij eenvoudige manier erg complexe zaken uit te drukken.

Het interpreteren van symbolen is niet onderhevig aan de klassieke regels van het rationeel denken. Mediteren en reflecteren over symbolen bieden de mens een grote vrijheid om aan zelfonderzoek te doen en vragen te stellen over de wereld om hem heen en bij uitbreiding over het hele Universum en de grote levensvragen die hem bezighouden.

In de vrijmetselarij zorgt de uitgebreide symboliek waaraan de zintuigen en de geest van de vrijmetselaar tijdens de rituele vergaderingen worden blootgesteld (met name geluiden en beelden) ervoor dat er een soort “ruimte” ontstaat die gunstig is voor de zelfarbeid. Om die reden bestempelen vrijmetselaars die ruimte ook als “sacraal”.

In een loge gebeuren geen zaken die ingaan tegen de goede zeden of die vrijheden beknotten. Er wordt respect geëist voor de regels en de instellingen waarvan de vrijmetselaar deel uitmaakt.

De constitutionele teksten van de traditionele maçonnieke organisaties verplichten de vrijmetselaars overigens duidelijk tot loyaliteit ten opzichte van hun land en de legitieme overheden ervan.

Geheim of discretie?

Het maçonnieke werk gebeurt buiten het zicht van de buitenwereld en met de nodige discretie die eigen is aan deze persoonlijke zoektocht. Net zoals bij elk initiatiek proces dat alleen maar persoonlijk kan worden beleefd en niet bestemd is om door te vertellen noch om ermee te koop te lopen. In de vrijmetselarij is er geen plaats voor "voyeurisme", in veel opzichten een typisch kenmerk voor onze moderne samenleving. Het recht van elk individu om zijn eigen "geheim" (in de positieve zin van het woord) te hebben, wordt in de vrijmetselarij zorgvuldig beschermd. Een van de maçonnieke plichten is discretie over wat er in de loge wordt gezegd en gedaan.

De vrijmetselarij heeft geen ander geheim dan het geheim dat inherent is aan de initiatieke methode. De inwijdeling wordt geen enkel "geheim" onthuld, geen enkel duister plan om de wereld te hervormen, geen theologisch onderricht, geen mystieke sleutel tot de mens of de wereld. Aangezien de vrijmetselarij zo'n geheim niet bezit, is zij ook niet in staat om het aan haar leden mee te delen.

Het geheim van de maçonnieke ervaring is haar enige geheim. Dit geheim is echter onmededeelbaar omdat het onuitspreekbaar is. Geen enkel boek, geen enkel ritueel, geen enkele getuigenis kan dit geheim ontsluiëren, want de initiatieke boodschap wordt door elk van ons op verschillende wijze ontvangen en beleefd. Die boodschap kan ook niet eenduidig worden geïnterpreteerd. In de ogen van wie er geen deel van uit maakt, is dit misschien het meest mysterieuze aspect van de vrijmetselarij...

Elke vrijmetselaar beleeft het maçonnieke geheim in de schemering van zijn geweten. Al zou hij dit geheim willen onthullen, hij zou het niet kunnen. Evenmin zou hij het eigen intieme wezen, het mysterie van de persoonlijke eigenheid kenbaar kunnen maken omdat hem daarvoor de woorden ontbreken.

De discretie waartoe vrijmetselaars zich verbinden, biedt hun ook de garantie dat hun individueel traject iets is dat ook van hen blijft, zo lang zij dat wensen. Toch is het normaal en zelfs wenselijk dat zijn naasten op de hoogte zijn van het engagement dat de vrijmetselaar is aangegaan en waarmee zij op voorhand instemmen of gewoon aanvaarden.

De plicht tot discretie en terughoudendheid geldt voor elke vrijmetselaar wanneer hij in de openbaarheid treedt.

De vrijmetselarij is geen geheim genootschap, maar een besloten gemeenschap die zichzelf in bescherming neemt, net zoals dat het geval is voor veel organisaties die alleen hun eigen leden toelaten.

Bovendien is het voor sommigen wenselijk hun status van vrijmetselaar verborgen te houden in het licht van wat er onder bepaalde regimes en overheden is gebeurd – met name tijdens WO II toen er in de rangen van de vrijmetselarij tal van onschuldige slachtoffers zijn gevallen.

E

O

Tot wie richt de traditionele vrijmetselarij zich?

De vrijmetselarij richt zich tot mannen die (zo staat het in de eigen voorschriften) “erkend worden als eerlijk, vrij en van goede zeden, die een goede naam hebben en rechtschapen, trouw en discreet zijn”¹⁴. Met andere woorden, de vrijmetselarij richt zich tot mannen die in een Opperwezen geloven en die zij selecteert op basis van hun menselijke kwaliteiten en persoonlijke verdiensten, zonder daarbij onderscheid te maken op basis van ras, seksuele geaardheid, godsdienst of nationaliteit.

De vrijmetselarij is bestemd voor elk modern individu voor wie de zoektocht naar de zin van het leven en de persoonlijke ontwikkeling een werk is dat nooit voltooid is.

De kandidaat-vrijmetselaar die zich tot de vrijmetselarij richt, wordt geacht open van geest te zijn en de waarden van eerlijkheid, tolerantie, gewetensvrijheid en begrip voor anderen te onderschrijven.

Hij moet uiteraard ontvankelijk zijn voor de bijzondere methode van de traditionele vrijmetselarij (de symboliek¹⁵) en duidelijk, bewust en uit vrije wil de kenmerken aanvaarden die haar zo uniek maken. Haar grondslagen en regels vormen een coherent en volledig geheel waar niet aan geraakt kan worden en die in de Constitutie van de RGLB beschreven zijn.

Elke man die oprecht de “Koninklijke Kunst”¹⁶ wenst te beoefenen, moet regelmatig en blijvend tijd besteden aan de individuele arbeid en in het bijzijn van andere mannen willen vertoeven die met hem dezelfde wens delen inzake persoonlijke ontwikkeling en vooruitgang.

Hij moet zich ten volle bewust zijn van zijn plichten ten opzichte van de anderen, zijn gezin, zijn vaderland en de mensheid. Altruïsme is voor hem een tweede natuur en zijn positieve ingesteldheid tegenover de overdracht naar de volgende generaties is even groot als zijn belangstelling voor wat is overgeleverd door de vorige generaties.

In zijn omgeving spant hij zich in om het voorbeeld te tonen. Hij doet aan liefdadigheid zonder daar veel misbaar over te maken en volgens de middelen waarover hij beschikt. Hij leeft de democratische regelgeving van zijn land na.

---

¹⁴ Artikel 4 van de Constitutie van de RGLB, zie pagina 37.

¹⁵ Zie p.18.

¹⁶ Zie woordenlijst achteraan.

De minimumleeftijd om vrijmetselaar te worden is 21 jaar. Toch vergen de vragen die men zich bij deze persoonlijke zoektocht stelt, een zekere mate van maturiteit die men alleen door ervaring en dus na verloop van tijd kan opdoen.

Hoe groot ook het respect is voor vrouwen, de traditionele vrijmetselarij laat alleen mannen tot de initiatie toe. Het gaat daarbij niet om een of andere vorm van vrouwendiscriminatie, maar wel om de strikte toepassing van de initiatieke regels en gebruiken die ouder zijn dan de vrijmetselarij zelf en waarbij ook rekening wordt gehouden met het persoonlijke, ja zelfs intieme karakter van de arbeid in de loge. Deze arbeid zou kunnen lijden onder psychologische spanningen of relationele problemen, die hun sporen zouden kunnen nalaten in een besloten en gemengd genootschap. Er bestaan overigens maçonnieke organisaties die niet gekozen hebben voor de regulariteit¹⁷ en die bestemd zijn voor vrouwen en soms uitsluitend voor vrouwen en die alle waardering verdienen.

Waarom verbindt een vrijmetselaar zich?

In onze huidige maatschappij lijken de rechten van het individu de bovenhand te halen op zijn plichten. Toch krijgen die rechten slechts zin als ze worden bekeken in het licht van de plichten die daar tegenover staan. In dat opzicht is de vrijmetselarij een organisatie van plichten. Hoe moeten we het voorgaande dan interpreteren? De zoekende mens zal vroeg of laat tot het besef komen dat hij eerst in het reine moet komen met zichzelf vooraleer van de anderen en van de samenleving hetzelfde te verwachten. Dat aanvaarden betekent voor de vrijmetselaar dat hij een aantal plichten op zich neemt ten opzichte van zichzelf en van de anderen. Vandaar dat...

... de vrijmetselaar zich oprecht verbindt om aan zelfarbeid te doen (op zijn eigen ritme);

... hij de beloften nakomt die hij uit vrije wil heeft afgelegd ten aanzien van de regels van de maçonnieke Orde, zoals bepaald in de Constitutie;

... hij de grondslagen begrijpt en aanvaardt die hebben geleid tot het opstellen van de voorschriften van de vrijmetselarij, o.a. het verbod om loges te bezoeken van obediënties die niet dezelfde regels toepassen als de traditionele en reguliere vrijmetselarij;

... hij de nodige discretie aan de dag legt ten opzichte van de buitenwereld, maar ook tegen over diegenen die op hun maçonnieke parcours nog niet hetzelfde niveau hebben bereikt als hij. Hij verbindt er zich met name toe om niets te onthullen tenzij hij daar uitdrukkelijk de toelating voor krijgt;

... hij zich inspant om op de zittingen aanwezig te zijn en aan zelfarbeid te doen, zonder zich aan zijn familiale en professionele verplichtingen te onttrekken. Hij komt zijn plichten tegenover de maatschappij na en heeft oog voor zijn naasten;

... hij er alles aan doet om de morele wetten na te leven en naar de anderen te luisteren.

¹⁷. Zie woordenlijst achteraan.

Welke zijn de basisregels en -principes van de traditionele vrijmetselarij?

De vrijmetselarij - zoals die door de vrijmetselaars van de RGLB wordt beoefend - is gebaseerd op een reeks regels en principes die de maçonnieke arbeid op een constante manier in tijd en ruimte¹⁸ omkaderen. Die regels en principes garanderen sereniteit en creëren een “omgeving” waarin de vrijmetselaar in alle vrijheid aan zijn persoonlijke vervolmaking kan werken.

Daar hoort ook bij dat de vrijmetselarij aanvaardt te geloven in de Opperbouwmeester van het Heelal, wat o.m. tot uiting komt in de aanwezigheid van de Bijbel – die vergezeld kan zijn van de Thora of de Koran – als heilig boek dat tijdens de arbeid geopend is en waarop een winkelhaak en een passer liggen. Dit wezenlijke onderdeel past misschien niet in het gedachtegoed van diegenen die zich beroepen op een of andere vorm van filosofisch materialisme en die elke benadering van het sacrale afwijzen. Zij verwarren dat basisbegrip vaak met dogmatisme, theologie en met wat sekten en kerken aanhangen. Dat is echter niet het geval voor wat de traditionele vrijmetselarij betreft, waar de initiatie¹⁹ als methode voor persoonlijke vervolmaking centraal staat.

Op deze manier kan iedereen met een spirituele overtuiging aan de arbeid deelnemen.

Sommigen kunnen dan wel betreuren dat de traditionele vrijmetselarij op deze wijze een groot aantal eerbare mannen afstoot, die te goeder trouw zijn en zeer eerbiedwaardige idealen voorstaan. Feit is wel dat deze mannen een andere denkwijze gekozen hebben waar een ander soort van vrijmetselarij bij hoort, die beter met hun ideeën overeenstemt: een vrijmetselarij die meer gericht is op de problemen van de buitenwereld²⁰.

De vrijmetselarij verwacht trouwens van haar leden dat zij de wetten naleven van het land dat de maçonnieke orde bescherming biedt.

De leden bespreken in de loge geen politieke of religieuze kwesties. Die zijn immers vaak oorzaak van spanningen en conflicten.

---

¹⁸. De meeste regels en principes zijn erg oud en bestaan al sinds de officiële oprichting van de vrijmetselarij in 1717 in Londen.

¹⁹. Zie woordenlijst.

²⁰. Het is omwille van deze houding – op zich eerbiedwaardig en begrijpelijk, maar niet diegene van de traditionele vrijmetselarij – dat de algemene term “vrijmetselarij” gaandeweg voor een aantal organisaties werd gebruikt waarvan de doelstellingen soms aanzienlijk verschillen van de initiële doelstellingen van de oorspronkelijke vrijmetselarij.

Trouw aan de initiatieke traditie

Omwille van het initiatieke karakter van hun werkzaamheden en overeenkomstig de regels van de traditionele vrijmetselarij kunnen reguliere vrijmetselaars alleen bezoekende vrijmetselaars tot hun logewerkzaamheden toelaten die ingewijd zijn in loges die deel uitmaken van erkende Obediënties (waar ook ter wereld).

Niet-reguliere vrijmetselaars zouden immers deelnemen aan werkzaamheden en er zich tegelijkertijd van distantiëren door er de basisprincipes van te betwisten.

Omgekeerd zullen vrijmetselaars die ingewijd zijn in de regulariteit, niet deelnemen aan zittingen²¹ van loges die deel uitmaken van niet-erkende Obediënties.

Een en ander hangt samen met de eerbied voor de “Koninklijke Kunst” en met het feit dat een rituele zitting²² geen gewone bijeenkomst is van vrienden of kennissen. Het gaat om initiatieke werkzaamheden waarbij individuele betrokkenheid en wederzijds vertrouwen tussen de deelnemers voorop staan.

Alles is vrij eenvoudig als men maar niet uit het oog verliest wat het onderscheid is tussen de loge en de profane buitenwereld. Elke vrijmetselaar heeft uiteraard waardevolle vrienden die geen vrijmetselaar zijn. Zo ook kan hij waardering hebben voor niet-traditionele vrijmetselaars. Dergelijke relaties – hoe hecht die ook mogen zijn – komen echter tot hun recht en hebben hun plaats op andere locaties en op andere tijdstippen.

De regulier²³ vrijmetselaar verplicht er zich bovendien toe om alleen deel te nemen aan rituele zittingen in loges die deel uitmaken van Obediënties die de traditionele en reguliere vrijmetselarij beoefenen en die als dusdanig erkend zijn.

Wat betekenen gelijkheid en vrijheid voor een vrijmetselaar?

In een loge zijn alle vrijmetselaars gelijk, wat ook hun sociale status is. In een loge hebben alle leden dezelfde rechten, maar ook dezelfde plichten. Iedereen kan vrij en in alle openheid zeggen wat hij wil. Hij heeft ook de zekerheid dat de anderen met aandacht naar hem zullen luisteren en erover zullen nadenken.

Als men het over vrijheid heeft, moet men dat begrip anders beschouwen dan louter in de politieke of maatschappelijke betekenis van het woord. De vrijheid van de vrijmetselaar is niet hetzelfde als wat de staat of andere overheden daarmee bedoelen. In de vrijmetselarij betekent vrijheid de inspanning die men levert om vrij tegenover zichzelf te zijn, vrij in zijn manier van denken en handelen.

Deze regels zijn een onderdeel van een volledig en logisch geheel en worden gevolgd door alle Obediënties in de hele wereld die de oorspronkelijke vrijmetselarij volgen. Op die manier wordt de continuïteit en coherentie doorheen de eeuwen verzekerd. Het schrappen – ook gedeeltelijk – van die regels in een loge zou de facto de verdwijning van het traditionele en reguliere karakter van een loge betekenen.

²¹. Zie woordenlijst achteraan.

²². Ibid.

²³. Ibid.

Wat houden de begrippen “broederlijkheid” en “verdraagzaamheid” in?

In de vrijmetselarij is broederlijkheid niet het simpele gevolg van een gemeenschappelijk verlangen om vriendschappelijke relaties aan te knopen. De broederlijkheid vindt zijn oorsprong in het feit dat alle vrijmetselaars zich hebben verbonden tot een inspanning op de gemeenschappelijke weg van het zoeken en van spirituele verrijking. Elkeen is aldus met zijn broeders verbonden door de gedeelde ervaring van een beleefde en doorleefde symboliek.

Verdraagzaamheid is eigenlijk niet de juiste term, want die veronderstelt dat men de andere moet “verdragen” ondanks de verschillen die er zijn. In de vrijmetselarij moet de term verdraagzaamheid worden beschouwd als een oprecht verlangen om naar de andere te luisteren en hem te begrijpen en vooral zichzelf juist te verrijken door die verschillen. Op die manier kan er samen aan de weg worden getimmerd. Voorwaar geen makkelijke opdracht...

Wat de vrijmetselarij niet is ...

De vrijmetselarij: geschiedenis en organisatie

Wat is de oorsprong en de geschiedenis van de vrijmetselarij?

Door de eeuwen heen...

Indien de vrijmetselarij met recht en reden het symbolische karakter wil bewaren van de ritualen (die in ruime mate een beroep doen op mythen en legenden), dan hebben bepaalde door de vrijmetselarij zelf aangeduide filiaties (die soms erg ver in de tijd teruggaan en niet bewezen kunnen worden), toch een onbetwistbare spirituele waarde. Zij drukken immers de wil uit om zich met een traditie te verbinden die in het hart van het menselijk patrimonium en van onze westerse beschaving verankerd is.

De moderne vrijmetselarij vloeit onbetwistbaar voort uit de middeleeuwse gilden van metselaars en steenhouwers, de bouwers van godsdienstige en burgerlijke gebouwen in de westerse wereld. Men weet o.m. dat de middeleeuwse kathedraalbouwers in loges gegroepeerd waren. Hun patroonheilige was Johannes.

Komende van de Britse eilanden...

De oorsprong en ontwikkeling van de maçonnieke Orde - zoals we die nu kennen - vinden we terug in Groot-Brittannië. De moderne of “speculatieve” vrijmetselarij (in tegenstelling tot de “operatieve” vrijmetselarij van de bouwers) ontstond in Londen op het einde van de 17de eeuw. Zij vestigde zich als zodanig in de eerste decennia van de 18de eeuw.

De uitdrukking “freemason”, in vertaling een vrije metselaar, vindt men in documenten terug vanaf het jaar 1376, maar over de juiste betekenis ervan tast men in het duister. Deze middeleeuwse “operatieve” metselaars waren rondtrekkende arbeiders die zich van de ene bouwplaats naar de andere verplaatsten en bijeenkwamen in loges die tegelijk werk- en verblijfplaats waren. De eerste melding hiervan gaat terug tot 1277. De bouwvakkers werkten er onder de leiding van een bouwmeester of “logemeester”. Het duurde erg lang eer ze opgeleid waren tot volleerde vaklui. Na het doorgeven van vak- en andere geheimen, waren ze meester in het vak en vrij om zelf de wereld in te trekken.

De Engelse loges bezaten een handschrift met de regels van het vak, de “Old Charges” of de “Oude Plichten”. Daarvan werd bij plechtige gelegenheden

en feesten lezing gegeven. Ze eindigden met een opsomming van morele en professionele voorschriften en waren dus eigenlijk een soort deontologische beroepscode. De legendarische geschiedenis beschrijft de oorsprong en de ontwikkeling van de bouwkunst vanaf de tijd vóór de zondvloed, waarbij ook bijzondere aandacht wordt geschonken aan de Tempel van Salomo.

Met het verdwijnen van de traditionele bouwplaatsen nabij kathedraalen, abdijen en kastelen en de toenemende stedelijke ontwikkeling, verminderde de rol van de oude operatieve loges. Tegelijkertijd traden buitenstaanders die niets met de bouwvakarbeid te maken hadden – vaak gecultiveerde, aristocratische en welgestelde burgers – toe tot de loges. Waarschijnlijk waren zij aangetrokken door het universele gedachtegoed, de spirituele verrijking en de gemeenschappelijke idealen. Deze gang van zaken verklaart in ieder geval het voortbestaan en de groei van de moderne vrijmetselarij.

De loges werden gaandeweg een broederschap die dankzij de symboliek en bepaalde legenden, een zekere spiritualiteit en een aantal ethische waarden uitstraalde. De werktuigen van de metselaar en de steen die hij bewerkte, werden aldus de symbolische basis van een morele en metafysische bespiegeling.

Deze nieuwe “aangenomen” metselaars entten op een eeuwenoude instelling een geheel van morele, religieuze en filosofische elementen. Deze samenloop van omstandigheden leidde tot de moderne vrijmetselarij die officieel tot stand kwam toen vier Londense loges zich in 1717 verenigden in wat later de Grootloge van Engeland zou worden. Haar constitutie werd in 1723 gepubliceerd en was het werk van dr. James Anderson, een presbyteriaanse dominee. Hij bracht hierin vooral de operatieve “old charges” samen, waarin de religieuze verdraagzaamheid en eerbied voor alle confessionele strekkingen werd bevestigd.

... en elders in de wereld

De vrijmetselarij kende vanaf dan een opvallend snelle ontwikkeling en verspreidde zich over heel Groot-Brittannië, continentaal Europa (met name in onze streken) en Amerika. In de loop van de 18de eeuw kwamen de gebruiken en rituelen tot stand, die tot op de dag van vandaag worden gebruikt en overal in de wereld steeds meer volgelingen aantrekken (o.a. in Oost-Europese landen die de democratische waarden onderschrijven).

Onder invloed van Engeland werden de regels van de vrijmetselarij geconsolideerd en steeds duidelijker. De gebruiken die in de Angelsaksische landen van kracht waren, vonden overal ingang zonder dat er geraakt werd aan de fundamentele beginselen van 1723: geloof in een Opperwezen, onderlinge broeder-

schap met eerbied voor de overtuiging en het geloof van eenieder, humanisme, initiatie, solidariteit en liefdadigheid, openheid van geest, trouw en rechtschapenheid, eerbied voor het burgerlijk wettelijk gezag, toegang tot de Orde alleen voor mannen en geen inmenging in politieke en godsdienstige aangelegenheden.

In bepaalde landen werd dit laatste beginsel in twijfel getrokken en werd er later zelfs afstand van gedaan. Zo ontstonden irreguliere vormen van vrijmetselarij die fundamenteel afweken van de oorspronkelijke instelling en zich met het leven in de buitenwereld zouden inlaten.

In het begin van de 18de eeuw waren de vrijmetselaars er zich terdege van bewust dat er in hun rangen politieke en godsdienstige verdeeldheid heerste of dat er in ieder geval sprake was van divergerende standpunten, ook al koesterden de leden eenzelfde spirituele verzuchting en onderlinge broederlijkheid.

Wat religieuze ideeën betreft: de Engelse loges van 1723 kenden een vrij grote verscheidenheid. Er waren anglicanen, katholieken, dissenters en zelfs buitenkerkelijke deïsten. Op basis van hun principes stonden de loges open voor andere geloofsbelijdenissen: joden, moslims, hindoes enz.

Wat politieke ideeën betreft: in deze periode kregen conservatieve en liberale ideeën ingang in de samenleving, terwijl de traditionele invloed van katholieken en protestanten voor politieke problemen zorgde.

Van in het begin werd het als cruciaal beschouwd dat vrijmetselaars zich in vrede zouden kunnen verenigen in naam van wat ze gemeen hadden en dat alles wat hen op het maatschappelijk vlak zou kunnen verdelen, beslist buiten de loges zou worden gehouden.

Deze resoluut open en verdraagzame houding kreeg jammer genoeg de toorn van de katholieke kerk over zich heen die zich herhaaldelijk tegen de vrijmetselarij heeft afgezet.

Het feit dat er – al eeuwenlang – in de loges niet gepraat wordt over politieke of religieuze kwesties, heeft ervoor gezorgd dat de traditionele vrijmetselarij zich op een harmonische en vreedzame manier heeft kunnen ontwikkelen in de wereld.

Wat stelt de traditionele vrijmetselarij voor in de wereld?

De traditionele vrijmetselarij is aanwezig in alle landen waar de overheid haar activiteiten beschermt, toelaat of tolereert. De term “regulier” slaat op het feit dat zij de regels en tradities van de oorspronkelijke instelling naleeft, zoals die overal in de wereld worden aanvaard en die het succes uitmaken van de Orde omdat ze aan de verwachtingen van de leden beantwoorden. Momenteel zijn er in de hele wereld ongeveer 2,5 tot 3 miljoen vrijmetselaars, waarvan zo’n 26.000 in België (cijfers van 2015). Daarvan zijn er ca. 2.000 traditionele vrijmetselaars (lid van de RGLB).

Een gedecentraliseerde structuur...

De vrijmetselaars zijn in loges gegroepeerd onder het gezag van een Meester van de loge of “Achtbare Meester” die voor een beperkte duur is verkozen (1 tot 3 jaar). De loges zelf vallen dan weer onder een “Grootloge”²⁴ die meestal per land is georganiseerd.

Er bestaat geen centrale organisatie die gezag heeft over het geheel van de vrijmetselarij in de wereld. Aangezien de structuren van de maçonnieke Orde nationaal zijn georganiseerd, is er per land slechts één “Grootloge” die de exclusieve jurisdictie heeft over alle reguliere loges van dat land. In bepaalde landen zoals de Verenigde Staten bestaat er een Grootloge per staat.

De Reguliere Grootloges – er zijn er in de wereld iets meer dan honderd – werken autonoom, onafhankelijk en soeverein. Elke Grootloge vertoont een eigen karakter met specifieke gebruiken die in zekere mate de lokale mentaliteit en traditie weerspiegelen. Alle Grootloges zijn echter onderling verbonden door een consensus ten aanzien van de beginselen en de gebruiken die de noodzakelijke grondslag van de reguliere vrijmetselarij vormen. Deze gemeenschappelijke criteria worden met een Engelse term aangeduid: de «Landmarks». Deze “landmerken” geven de grenzen aan die niet mogen worden overschreden, zoniet begeeft men zich buiten het domein van de Orde.

De traditionele vrijmetselarij vertegenwoordigt meer dan 80% van het totaal aantal organisaties ter wereld die aangeven dat ze een vorm van vrijmetselarij beoefenen. Hoewel al die organisaties eerbiedwaardig zijn, onderhouden de Obediënties van de traditionele vrijmetselarij die zich op de fundamentele basisregels baseren, geen officiële contacten met organisaties die een andere vorm van vrijmetselarij beoefenen.

---

²⁴ Zie woordenlijst achteraan.

De betrekkingen tussen de Grootloges komen tot stand door wederzijdse erkenningen. Zo ontstaan er bilaterale contacten die de samenhang van de instelling in de wereld waarborgen, zonder echter afbreuk te doen aan de verantwoordelijkheid van elke Grootloge.

Zelfs de United Grand Lodge of England, de oudste en belangrijkste Grootloge met meer dan 200.000 leden, verricht op internationaal vlak geen enkele andere directe actie dan haar “erkenning” te verlenen, te weigeren of weer in te trekken. Zij bezit dus geen enkele hiërarchische autoriteit over de Grootloges van andere landen. De strenge nauwgezetheid waarmee zij de beginselen, die ze zelf als eerste heeft gecodificeerd, eerbiedigt en doet eerbiedigen, verleent aan haar beslissingen evenwel een heel hoog aanzien.

De United Grand Lodge of England erkent de Reguliere Grootloge van België als enige maçonnieke autoriteit op het Belgische grondgebied. De RGLB is ook erkend door alle Reguliere Grootloges van de hele wereld.

Wat is de geschiedenis van de vrijmetselarij in België?

De vrijmetselarij dook op in Parijs in 1726 en verspreidde zich daarna geleidelijk in onze streken (die toen tot de Oostenrijkse Nederlanden behoorden), het prinsdom Luik en de noordelijke Nederlanden (vóór het ontstaan van het Grootoosten van België in 1833).

De ontwikkeling van het vrijmetselaarslandschap in ons land toont veel gelijkenissen met wat er in Frankrijk gebeurde. De historische en politieke omstandigheden speelden daarbij een grote rol, o.a. de strijd tegen de overheersende invloed van de Kerk en van de katholieke partij op sociaal, politiek en cultureel vlak.

In de loop der jaren kon het Grootoosten van België de verleiding niet weerstaan om “naar buiten te treden” en nam het een steeds radicalere houding aan. Als gevolg van het politieke klimaat liet het in 1854 discussies over politiek en godsdienst toe in de loges. Dit in tegenstelling tot de landmarks²⁵ van de universele vrijmetselarij. Het Grootoosten liet ook kandidaten toe die getuigden van een fervent atheïsme en schrapte in 1872 eveneens de verwijzing naar de Opperbouwmeester van het Heelal. Deze twee elementen droegen ertoe bij dat deze loges zich steeds meer verwijderden van de gebruiken van de universele vrijmetselarij.

Omwille van deze toestand richtten vijf loges in 1959 de Grootloge van België op, die opnieuw wilde aanknopen met de universele vrijmetselarij. Ze nam een Constitutie aan waarvan de inleidende verklaring voldeed aan de principes van de maçonnieke regulariteit. Op basis hiervan werd de nieuwe Grootloge erkend door haast alle Grootloges in de wereld. Helaas bleek na verloop van tijd dat de Constitutie

²⁵ Definitie van “landmark”: zie woordenlijst.

onvoldoende expliciet was, want al vrij spoedig waren er tekortkomingen die eerst weinig verontrustend leken, maar die in de loop der jaren een scherper karakter kregen. Het ging zelfs zo ver dat de basisprincipes ook door de leiders van de Obediëntie in vraag werden gesteld en dat sommigen onder hen ze zelfs volledig wilden uithollen.

Als gevolg van de dubbelzinnigheid die aldus was ontstaan, verloor de Grootloge van België in het voorjaar van 1979 de erkenning van verscheidene Grootloges en werd het duidelijk dat praktisch al de overige Grootloges dit voorbeeld zouden volgen.

Enkele vrijmetselaars van de Grootloge van België bleven echter trouw aan hun engagement en aan de originele regels van de universele vrijmetselarij en wilden daarom tegen deze gang van zaken reageren. Op 15 juni 1979 werd door negen loges de Reguliere Grootloge van België (RGLB) opgericht.

Op die manier bevindt ons land zich in een eerder ongewone situatie met zeven Obediënties²⁶. Samen vertegenwoordigen zij twee maçonnieke strekkingen: een traditionele en reguliere strekking (ruim in de meerderheid in de wereld en waarvan alleen de RGLB deel uitmaakt), die vooral spiritueel gericht is en dus de ontwikkeling van de mens centraal stelt) en een andere strekking die meer op de maatschappij gericht is (vooral in Frankrijk en België) en die vrijwillig afstand heeft gedaan van de universele basisregels. Dit fenomeen heeft zich vooral bij ons voorgedaan (nog voor het in Frankrijk ingang vond) en is met name gericht op het veranderen van de samenleving doordat de Obediëntie in naam van haar leden bepaalde standpunten inneemt.

²⁶. Behalve de Reguliere Grootloge van België, de enige Obediëntie die als traditioneel wordt erkend door de United Grand Lodge of England, vermelden we ook nog: het Grootoosten van België (GOB), de Grootloge van België (GLB), de Belgische Federatie Le Droit Humain (DH), de Vrouwengrootloge van België (VGLB), Lithos en Memphis-Misraïm.

Hoe is de huidige traditionele vrijmetselarij georganiseerd in België?

Zoals vroeger al aangegeven, vertegenwoordigt de Reguliere Grootloge van België (met ca. 2.000 leden in 2016) de traditionele vrijmetselarij in ons land.

Haar exclusieve erkenning door de United Grand Lodge of England en door het geheel van Reguliere Grootloges in de wereld (die zij op haar beurt erkent), is de concrete uiting van haar bevoorrechte band met de oorspronkelijke vrijmetselarij.

Haar belangrijkste organen zijn de Vergadering van de Grootloge²⁷, het Grootcomité²⁸ – voorgezeten door de Grootmeester, omringd door de Commissie van Grootofficieren-Dignitarissen, het Generaal College en diverse commissies, belast met specifieke opdrachten.

De RGLB is bevoegd voor bijna zestig loges, verdeeld over het hele land²⁹, die in meerdere talen werken (o.m. Nederlands, Frans, Duits, Engels, Grieks en Turks). Elke loge werkt zelfstandig, autonoom en soeverein onder de leiding van de voorzittend meester (ook “Achtbare Meester” genoemd), die omringd is door zijn commissie van Officieren-Dignitarissen en vergadert op een eigen locatie volgens een vooraf bepaalde kalender die toegankelijk is voor alle vrijmetselaars, aangesloten bij de verschillende loges van de Obediëntie.

Het parcours van vrijmetselaars omvat drie graden (Leerling, Gezel en Meester) en een reeks van functies als Officieren-Dignitarissen³⁰. Het werk bestaat uit het uitvoeren van ritualen en het organiseren van conferenties over maçonnieke thema's.

Hoewel de Reguliere Grootloge van België zich als Obediëntie niet mengt in kwesties die de buitenwereld aangaan, zijn menselijke en maatschappelijke problemen haar niet vreemd omwille van haar filantropische ingesteldheid.

Hetzelfde geldt voor de loges van de Obediëntie waarvan de leden – in de mate van hun mogelijkheden en zonder zich ooit in moeilijkheden te werken – aan liefdadigheid doen en attent zijn voor de noden van de wereld die hen omringt.

Vrijmetselaars hebben een hechte broederlijke band met elkaar. Dat vertaalt zich o.m. in een gezellige sfeer tijdens hun werkzaamheden, maar ook bij tal van

---

²⁷. Definitie van Grootloge: zie woordenlijst.

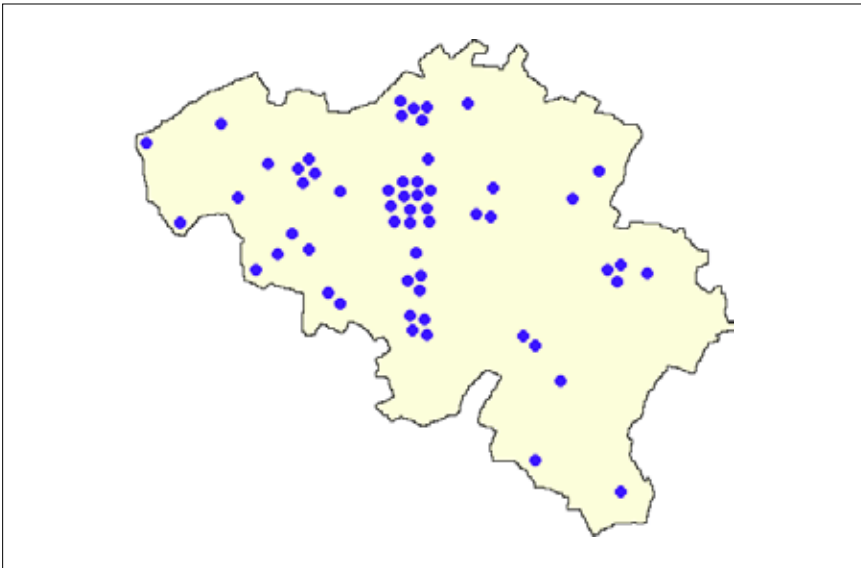
²⁸. Zie woordenlijst achteraan.

²⁹. Zie kaart met steden waar de loges van de RGLB vergaderen.

³⁰. Zo heten de logeleden die bepaalde verantwoordelijkheden op zich nemen.

andere gelegenheden en ontmoetingen. Vrijmetselaars proberen ook het goede te doen buiten hun loge. Heel vaak doen zij aan liefdadigheid, in persoonlijke naam of in het kader van hun loge: bijstand aan kinderen, liefdadigheidsacties, openbare conferenties, ondersteuning van ziekenhuizen, hulp aan mensen in nood... Op deze manier brengen vrijmetselaars hun missie als vrijmetselarij concreet in de praktijk, zoals die is bepaald in artikel 2 van de Constitutie van de RGLB: "... en aldus bijdraagt tot de vervolmaking van de mensheid door de toepassing van een ideaal van vrede, liefde en broederlijkheid³¹".

Omdat vrijmetselaars oog hebben voor de levenskwaliteit in de maatschappij, willen zij graag hun steentje bijdragen om de wereld waarin zij leven, te laten meegenieten van de vooruitgang die zij als persoon in hun loge boeken. De eerbied die zij voor hun familiaal en professioneel leven hebben, is eveneens een logisch gevolg van het belang dat zij hechten aan het welzijn van iedereen.

In 2016, zes en vijftig reguliere loges verspreid in België: Antwerpen, Aalst, Arlon, Bouillon, Brussel, Charleroi, Dessel, Dilsen-Stokkem, Flobecq, Forrières, Gent, Hacquegnies, Hasselt, Koksijde, Kortrijk, Leuven, Liège, Mechelen, Mons, Namur, Nivelles, Oostkamp, Oudenberg, Ploegsteert, Retinne, St Martens Latem, Tournai, Vilvoorde, Waterloo.

³¹. Zie ook pagina 11 en 36 in verband met artikel 2 van de Constitutie van de RGLB.

Universele principes

De Constitutie van de Reguliere Grootloge van België bevestigt de universele principes van de regulariteit die de Obediëntie wil naleven.

De Reguliere Grootloge van België neemt volgende traditionele principes en regels aan:

- 1. De Vrijmetselarij bevestigt het bestaan van God, Opperwezen, dat zij aanduidt met de naam Opperbouwmeester van het Heelal. Zij eist van al haar leden dat zij deze bevestiging aannemen. Deze eis is absoluut en kan niet het voorwerp uitmaken van enig compromis of voorbehoud. De Vrijmetselarij definieert het Opperwezen niet en laat eenieder de absolute vrijheid om zich er een opvatting over te vormen.*
- 2. De Vrijmetselarij is een inwijdingsgenootschap dat door zijn symbolisch onderricht de mens geestelijk en moreel verheft en aldus bijdraagt tot de vervolmaking van de mensheid door de toepassing van een ideaal van vrede, liefde en broederlijkheid.*
- 3. Alle Vrijmetselaarsarbeid wordt verricht ter ere van de Opperbouwmeester van het Heelal en in aanwezigheid van de drie Grote Lichten van de Vrijmetselarij: het Boek van de Heilige Wet onder Passer en Winkelhaak, waarop alle beloften en verbintenissen worden afgelegd.*
- 4. Alleen mannen kunnen ingewijd worden, die ten minste eenentwintig jaar oud zijn, erkend worden als eerlijk, vrij en van goede zeden, die een goede naam hebben en rechtschapen, trouw en discreet zijn.*
- 5. De Vrijmetselaars steunen geen acties die de vrede en de orde in de maatschappij zouden verstoren, zij onderwerpen zich aan de wetten van het land waar ze de mogelijkheid hebben om te vergaderen en dienen trouw hun vaderland. Zij mogen geen melding maken van hun hoedanigheid van Vrijmetselaar wanneer ze, hoe dan ook, optreden in openbare aangelegenheden.*
- 6. Door de vrijheid van geweten te bevestigen eist de Vrijmetselarij van al haar leden eerbied voor de opvattingen van anderen. Om die reden is geen enkele discussie over politieke en godsdienstige onderwerpen in de Loge toegelaten.*
- 7. De Vrijmetselaars vormen verenigingen die dragers zijn van de inwijdingsoverlevering; zij worden Loges genoemd. Onder voorbehoud van de machten van de Grootloge waartoe ze behoren, zijn deze Loges autonoom en alleen gebonden door de hier geformuleerde principes.*

8. De Reguliere Grootloge van België is een onafhankelijke organisatie die een soeverein gezag uitoefent over de Loges onder haar Obediëntie. Binnen haar rechtsmacht erkent zij geen enkel gezag hoger of gelijk aan het hare over de drie symbolische graden van Leerling, Gezel en Meester.

9. De Reguliere Grootloge van België onderhoudt slechts vriendschapsbetrekkingen met de Obediënties die de principes en traditionele regels, geformuleerd in onderhavige Constitutie, onderschrijven. Ze weigert deel te nemen aan nationale of internationale vergaderingen, die vertegenwoordigers of leden zouden toelaten van Obediënties die zij niet erkent. Zij verbiedt haar leden deel te nemen aan Vrijmetselaarsarbeid in dergelijke Obediënties. Zij verbiedt de Loges eveneens om leden van dergelijke Obediënties aan hun werkzaamheden te laten deelnemen. Zij kan inbreuken op deze regels en principes bestraffen met schorsing of uitsluiting.

10. De Reguliere Grootloge van België eerbiedigt de oude Landmerken, gebruiken en gewoonten van de Vrijmetselarij.

De onderhavige Constitutie is onaantastbaar. Iedere verordening of iedere daad die er tegen indruist is van rechtswege nietig.

Hoe wordt men lid van de Reguliere Grootloge van België?

Het hart op de juiste plaats en rechtgeaard

Meestal wordt een kandidaat benaderd en daarna voorgedragen door een vrijmetselaar die de betrokkene al kent. De vrijmetselaar is dan van mening dat het lidmaatschap van de vrijmetselarij niet alleen heilzaam zou zijn voor de kandidaat, maar ook dat hij zich daar - omwille van zijn spirituele kwaliteiten - op zijn plaats zou voelen.

Peterschap maar ook spontane kandidaatstellingen...

Anderen stellen hun kandidatuur uit eigen beweging op basis van persoonlijke lectuur over de Orde. Mogelijk kent een kandidaat niemand tot wie hij zich in vertrouwen kan richten, zodat hij rechtstreeks aanklopt bij een loge waarvan hij het adres kent of bij de Reguliere Grootloge van België zelf.

Wanneer een “profaan”³² (iemand die geen deel uitmaakt van de vrijmetselarij) zich kandidaat heeft gesteld, neemt de benaderde loge – rechtstreeks of via tussenkomst van de Grootloge - contact met hem op volgens de modaliteiten voorzien in het reglement. Dan start een onderzoeksprocedure die uiteindelijk leidt tot een beslissing over de kandidatuur.

Een proces dat de nodige tijd in beslag neemt...

De onderzoeksfase kan relatief lang duren – meestal meerdere maanden – want vooraleer tot initiatie te kunnen overgaan, moet de loge in een aantal stappen de kandidaat beter leren kennen: zijn motivatie, zijn antecedenten, zijn verwachtingen, zijn potentieel en zijn houding ten opzichte van het maçonnieke werk. De loge wint deze informatie in via de “peters” die de kandidaat willen voorstellen of die werden aangeduid om hem te begeleiden, via “onderzoekers” aangesteld door de loge en tot slot ook via gesprekken die leden met de kandidaat hebben.

Het is ook zaak dat de kandidaat correct wordt geïnformeerd, zodat hij zelf de afweging kan maken of zijn verwachtingen in overeenstemming zijn met wat de traditionele en reguliere vrijmetselarij hem te bieden heeft.

In geen enkel geval zal de conclusie aan het einde van dit onderzoeksproces als een waardeoordeel worden beschouwd.

---

³² Zie woordenlijst achteraan.

Het ongeduld dat in de profane wereld zo ingeburgerd is, heeft in de vrijmetselarij geen reden van bestaan. Ook voor overhaasting is er geen plaats. Wat hier nodig is, is een weloverwogen beslissing die rekening houdt met alle elementen van zowel de toekomstige vrijmetselaar als van de groep waarbij hij aansluiting zoekt.

Een elitair gedoe?

Aan een toetreding tot een loge zijn uiteraard bepaalde uitgaven verbonden, maar die zijn niet overdreven hoog. De gevraagde jaarbijdrage is relatief bescheiden en hangt af van loge tot loge. Het is bedoeld om de gemaakte werkingskosten te betalen: huur van lokalen, verwarming en diverse kosten voor het organiseren van de werkzaamheden.

Het maçonnieke leven brengt ook enkele andere kosten met zich mee zoals het deelnemen (niet verplicht) aan de gezamenlijke maaltijd.

Toetreden tot de vrijmetselarij is in ieder geval geen voorrecht, voorbehouden aan een rijke elite. Iedereen kan vrijmetselaar worden zonder zijn gezin of familieleden tekort te doen. Om toch een indicatie te geven: afhankelijk van de werking van de loges bedraagt de jaarbijdrage ca. 200 euro. Daarbij komen nog de kosten voor de maaltijden, kleding, liefdadigheid: ongeveer 300 tot 400 euro. De jaarlijkse uitgaven schommelen dus rond 500 à 600 euro.

Van de leden wordt op andere vlakken een veel grotere inspanning gevraagd. Zoals blijkt uit de antwoorden op de reeds gestelde vragen in deze brochure, is de vrijmetselarij geen gewone vereniging. Zij veronderstelt een reëel engagement en een actieve deelname van de leden. Om het leven in een loge optimaal te kunnen beleven, is een regelmatige aanwezigheid op vergaderingen en seminaries een noodzaak, moeten er soms tijdrovende functies worden uitgeoefend en wordt van de vrijmetselaar inzet en betrokkenheid bij de maçonnieke werkzaamheden gevraagd. Toewijding in de loge is essentieel voor de persoonlijke vervolmaking. De meeste loges vergaderen 15 à 25 keer per jaar.

Het vrijmetselaarsleven vraagt dat er de nodige tijd aan besteed wordt

Dat er zo veel van de vrijmetselaar geëist wordt, mag natuurlijk niet nadelig zijn voor zijn familiaal en professioneel leven. Toch vraagt het vrijmetselaarsleven dat er de nodige tijd aan besteed wordt. Hou er rekening mee dat er jaarlijks zo'n 15 tot 20 "zittingen" (rituele vergaderingen) zijn en dat er daarnaast nog enkele vergaderingen bijkomen (seminaries, voorbereiding van ceremoniële evenementen enz.).

De vrijmetselaar heeft bovendien de kans om “rond te trekken” en andere loges dan de zijne te gaan bezoeken. Hierdoor kan hij zijn maçonnieke activiteiten uitbreiden afhankelijk van zijn agenda en individuele tijdsbesteding.

Het is ook belangrijk te weten dat eenieder de vrijheid heeft om op elk moment zijn ontslag in te dienen en de loge te verlaten, zonder dat dit problemen of nadelige gevolgen voor hem heeft. Het spreekt voor zich dat dit niet aangewezen is omdat het maçonnieke traject nooit afgerond is en volharding en doorzettingsvermogen vergt, wat geleidelijk moet leiden tot spirituele verrijking en individuele vervolmaking. Daarnaast is er uiteraard ook nog het genot om telkens weer te kunnen samenzijn onder vrijmetselaars, met zijn “broeders” in een warme, vertrouwelijke en deugddoende omgeving. In de meeste gevallen wordt men dus vrijmetselaar voor het leven.

Een vrijwillige acceptatie

Iemand tegen zijn zin per se in de vrijmetselarij willen houden, is niet aan de orde. Dat zou ook geen enkele zin hebben omdat het lidmaatschap van de vrijmetselarij juist berust op de vrijwillige acceptatie van een aantal basisregels, op een sterk persoonlijk engagement en op de uitdrukkelijke wens om voortdurend aan zichzelf te werken. Dit alles in een constructieve en stimulerende omgeving, in een sfeer van sereniteit en rust, waar gezelligheid, broederlijkheid en het gevoel van tevredenheid centraal staan. Een dergelijk klimaat is ook nodig om met een open blik op de toekomst zichzelf te ontdekken en te leren “samenleven” met de anderen.

Vriendelijke, gezellige mannen die van het leven houden

We mogen ons de vrijmetselaars niet voorstellen als een groep nors uitziende mannen... Integendeel! We kunnen deze brochure niet afsluiten zonder nogmaals te herinneren aan de gezellige, hartelijke en warme sfeer die er heerst op de vergaderingen en tussen de vrijmetselaars onderling.

Elke “zitting” wordt vaak gevolgd door een broedermaal waar de sfeer gezellig is en de gerechten voortreffelijk... Ook dat maakt al van bij het begin deel uit van de maçonnieke traditie en daar wordt geen afbreuk aan gedaan!

De vrijmetselarij is weliswaar een ernstig gegeven, maar uiteindelijk is werken aan zijn eigen vervolmaking en daardoor ook aan een betere wereld, niet in tegenspraak met de mogelijkheid en het verlangen van elke vrijmetselaar om ten volle in het leven te staan en ervan te genieten. Elke vrijmetselaar zal dit kunnen beamen!

WOORDENLIJST

Bepaalde termen die in deze brochure worden gebruikt, behoren tot het typische maçonnieke jargon. In deze woordenlijst geven wij er een definitie van, zodat u als lezer een beter begrip van de teksten zou hebben. Het is geenszins de bedoeling om een exhaustieve, wetenschappelijke terminologielijst op te stellen. Daarvoor dienen de talrijke referentiewerken die voor het grote publiek toegankelijk zijn.

Achtbare meester: duidt de voorzitter van een loge aan. De achtbare meester wordt door de logeleden verkozen voor een bepaalde periode (1 tot 3 jaar).

Constitutie van Anderson: basistekst van de speculatieve vrijmetselarij, opgesteld in 1723 door dominee en vrijmetselaar James Anderson. Deze tekst kende daarna meerdere edities.

Drie punten-teken: dient voor de vrijmetselaars om woorden af te korten. Zo wordt broeder geschreven als Br., een term die de vrijmetselaars in het algemeen voor elkaar gebruiken.

Gezel: tweede maçonnieke graad.

Graden: bepalen de hiërarchische status van de vrijmetselaar tijdens zijn initiatiek parcours. De vrijmetselarij kent drie symbolische graden: Leerling, Gezel en Meester.

Grootcomité: bij de RGLB gaat het om een soort “regering” van de Obediëntie. Het Grootcomité is belast met de coördinatie van de activiteiten van de verschillende loges die deel uit maken van de RGLB (een zestigtal). Het bestaat uit negen leden die onder leiding van de Grootmeester staan en gekozen zijn uit alle loges. Zij worden voor een periode van vier jaar aangesteld.

Grootloge: een synoniem voor Obediëntie (zie ook verder in woordenlijst)

Grootmeester: voorzitter van de Grootloge. De Grootmeester wordt door de vertegenwoordigers van de verschillende loges van de Obediëntie verkozen, meestal voor een periode van één tot vier jaar.

Het Boek van de Heilige Wet: meestal gaat het om een van de drie heilige boeken: de Bijbel, de Thora en de Koran. Zij vertegenwoordigen de wet in de sacrale betekenis van het woord, m.a.w. de hoogste spirituele autoriteit waarop de vrijmetselarij zich inspireert.

Initiatie: formeel opnameproces in de vrijmetselarij. Een kandidaat wordt ingewijd volgens een welbepaald toegangsritueel waardoor hij de status van Leerling krijgt ten overstaan van de andere vrijmetselaars.

Koninklijke Kunst: synoniem van “vrijmetselarij”. Deze benaming blijkt zijn oorsprong te hebben in de middeleeuwen om de werkzaamheden van de alchemisten aan te duiden.

Landmark: is een typische maçonnieke term die gebruikt wordt om de basisregels en principes te beschrijven die bepalen wat in de ogen van de Grootloge van Engeland al dan niet tot de maçonnieke praktijken behoort. M.a.w. de fundamentele beginselen die de maçonnieke ruimte afbakenen. Bijvoorbeeld: het geloof in een Opperwezen, het pad van de symboliek, de aanwezigheid van de Bijbel tijdens zittingen enz. Of een Obediëntie deze “Landmarks” respecteert, bepaalt of zij al dan niet als Regulier wordt beschouwd.

Leerling: eerste maçonnieke graad.

Loge: betekent enerzijds een gemeenschap van vrijmetselaars die een geheel vormen. Anderzijds duidt de term ook het speciaal ingerichte lokaal aan waar de vrijmetselaars samenkomen. Synoniem: werkplaats.

Maçonnieke regulariteit: in de vrijmetselarij werd de definitie van “regulariteit” verschillende keren aangepast en werden de criteria ervan in de loop der eeuwen steeds duidelijker geformuleerd. De term is overigens ook onderwerp van discussie onder experts, maar daar kunnen we in het kader van deze beknopte brochure niet verder over uitweiden. In de moderne vrijmetselarij wordt als “regulier” beschouwd een maçonnieke Obediëntie of een loge (en bijgevolg de vrijmetselaars die er deel van uitmaken), die de regels en tradities naleven, zoals die in de loop der jaren werden bepaald door de oorspronkelijke instelling, opgericht in Londen in 1717 (zie ook de definitie van “Landmark”).

Meester: derde maçonnieke graad.

Obediëntie: koepel van afzonderlijke loges. Samen vormen zij één organisatie met een gemeenschappelijke administratie. De Obediëntie staat in voor de coördinatie van de loges binnen haar rechtsbevoegdheid en bepaalt o.m. de regels en de manier waarop de loges samenkomen en hun vergaderingen houden. Synoniem: Grootloge.

Opperbouwmeester van het Heelal: naam gegeven aan het Opperwezen. Centraal staat het principe van de schepping.

Orde: is een aanduiding van de vrijmetselarij als organisatie.

Profaan: duidt een persoon aan die niet is ingewijd of opgenomen in de vrijmetselarij. Bij uitbreiding alles wat buiten de vrijmetselarij staat.

Ritueel: heeft betrekking op de manier waarop de werkzaamheden en zittingen in de loge verlopen. Die werkwijze staat beschreven in teksten waarin duidelijk wordt gemaakt hoe een zitting wordt geopend en gesloten, hoe men zich tijdens een zitting verplaatst, welk protocol men hanteert om het woord te nemen enz.

RGLB : De Reguliere Grootloge van België.

Ritus: heeft betrekking op de organisatie van de graden (Leerling, Gezel, Meester) en de bijbehorende ritualen. Voorbeeld: de Franse ritus, de aloude en aangenomen Schotse ritus, de moderne ritus enz.

Schootsvel: ritueel kledingstuk uit leder of stof dat tijdens zittingen door de vrijmetselaars wordt gedragen. De specifieke vestimentaire accessoires die de vrijmetselaars tijdens rituele vergaderingen dragen (handschoenen, schootsvel enz.) worden ook “regalia” genoemd.

Tempel: gebouw waar de maçonnieke vergaderingen plaatsvinden.

Traditie: in de maçonnieke betekenis is dit de som van alle vragen, bezorgdheden, verwachtingen en waarden die van generatie tot generatie overgedragen worden en die samen het spirituele patrimonium van de mensheid vormen.

Traditionele vrijmetselarij: het gaat hier om de vrijmetselarij die trouw is gebleven aan de principes/basisregels zoals opgesteld bij de officiële oprichting in 1717. Dat is het geval voor de vrijmetselarij, beoefend door de RGLB. Er bestaan vandaag ook andere vormen van vrijmetselarij die zich van deze basisprincipes (of “Landmarks”, zie elders in deze woordenlijst) hebben afgewend, met name in verband met het geloof in een Opperwezen, het lidmaatschap voor vrouwen en het toelaten van discussies over politieke, religieuze en maatschappelijke kwesties tijdens rituele vergaderingen.

Werkzaamheden: duidt de activiteiten van de loge tijdens de vergaderingen aan. De werkzaamheden bestaan o.a. uit ritualen, uiteenzettingen enz.

Zitting: maçonnieke vergadering die volgens een bepaald ritueel verloopt.

onze website: www.rglb.net
en via onze Facebookpagina: www.facebook.com/RGLBOfficieel
en via Twitter: [@RGLBOfficieel](https://twitter.com/RGLBOfficieel).

**U kunt contact met ons opnemen of meer informatie opvragen via
rglb@rglb.net**

© Reguliere Grootloge van België
Verantwoordelijke Uitgever : Jacques François

*De foto's afgebeeld op de binnenbladzijden zijn de tableaux van de loges van de RGLB
Verschijning : april 2016*

Reguliere Grootloge van België